

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gid., pol leta 1 gid. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Pozdrav

„Triglavanom“ in ostalim slovenskim akademikom ob izletu v domovino
dne 4. in 5. junija t. l.

Vesolja vtriplje materi srcé,
Ko vrne iz tujine se ji sin.
Čez dolgo let domov je prišel spet. . . .
Že dolgo časa imel ni mirú
In neka moč, neodoljiva, skrivna
Iz tujih gaala ga je krajev proč . . .
Domóv, domóv! . . . In prišel ves je srečen.
Obiskat prišel hišo je domačo,
Kjer zibelka mu tekla je nekdáj.
Pogledat prišel k materi je ljubi . . .
Kako vesela pač je sina mati!
Z odprtimi sprejemlje ga rokami,
Poljublja ga, v očéh pa skrbnih njenih
Ljubezni solza tiha zaigrá . . .
O, kóliko drug drugemu sedaj
Imata si povedati novic!
In žal, in žal . . . vesele niso vse!
Dovolj je tožnih, neprijetnih vmes . . .
Razžalil mater bil je marsikdo,
Njo, vdovo, marsikdo preganjal že,
Učini bil občutnih ji krivic;
Očitno včasí, včasí na skrivaj:
Široko vest imajo ti sosedi! . . .
I sin razkriva materi srcé
In kaže vse v njem radosti ji svoje
In kaže bolečine svoje ji . . .

*
Z odprtimi rokami danes Vas
Sprejemlje domovina, mati naša,
Predragi akademiki slovenski!
Iz krajev tujih prišli ste domóv,
Na zemljo našo ste stopili danes,
Obiskat prišli mater domovino
In stiskat roke svojcem, bratom, sestram.

Pozdravlja Vas, sinove, domovina,
Pozdravlja Vas in blagoslavlja Vas!

Pozdravljajo planine Vas slovenske,
Pozdravljajo ravnine Vas zelene,
Pozdrav šumijo reke in potoki,
Pozdrav šumí Savina bistra Vam!
Pozdravljajo cvetlice Vas domače,
Pozdravlja Vas nebó nad nami sinje
In solnce, ki obseva rojstni kraj;
Pozdrave srca úkajo Vam naša . . .
Počijte si med nami za trenutek,
Na prsih naših oddehnite si!
Iz duše v dušo bomo govorili
V jeziku sladkem našem, z bratom brat . . .

Ne samo zdaj, ko stiskamo Vam róke,
Ko gledamo drug drugemu v oči —
O večkrat, večkrat mislimo na Vas!
O zmerom nosi v srcu domovina
Vas ljubljence in z Vami se ponaša
Ter spremlja v duhu Vas po potih Vaših.
Saj Vi najdražji ste zaklad ji res.
Vi prava nádeja ste njena zlata. . .
V bodočnost se ozira mati rada,
V bodočnost se ozira domovina:
In temen in meglén je tá pogled.
Kaj čaka nas tam daleč za obzorjem?
Nebó zastirajo oblaki često . . .
In zvezde svetle nam ne sijejo . . .
Svobode solnce pa nam ní še vzišlo . . .
Samí stremiti moramo mi k solncu,
Samí prižgati moramo si luč,
Sami svobodo priboriti sebi,
Samí s prosvetovj oblažiti národ,
Samí postaviti na mesto častno
Med našimi sosedi národ svoj.
In s trudom znojnim, z delom resnim, vstrajnim
Korakati mi morámo naprej
S prosvetljenimi ljudstvi vedno vstric!

Z rokámi močnimi, z razumom jasnim,
S poštenim srcem, z bistrimi očmi,
In s prsmi trdimi, jeklenimi,
A spojeni z ljubeznijo med sáboj
Ko bratje, sestre, ko družina óna . . .

In ko v bodočnost domovina zrè
Pa trud in boj, ki národa še čaka,
Premišlja tá, Vas takrat se spominja,
Vas, dragi akademiki slovenski!
Na Vas vse náde stavi domovina.
Vi vadite zdaj mlade si močí,
Vi priborite kdaj ji lepših dnij;
Vi národ svoj privedete k svobodi,
Vi luč prižgete mu kulture svetlo . . .

In kje je črpal Antej svojo moč?
Dotikal zemlje se je matere —
In jačji in močnejši bil je vselej.
Takó prispeli Vi ste k nam sedaj
Dotikat zemlje té se domovinske,
Ki Vas rodila, ki rodila nas.
In le v dotiki z domovinoj svojoj
In v zvezi z národom ustvarja človek
Velika dela, ki so mu na čast . . .

In Vi ste zvezani s toj zemljo svojoj;
Ljubezen, kri Vas vežeta na njo,
Ljubezen, kri Vas vežeta na národ,
Ljubezen, kri nas spajata, nas vse . . .

Vesel je praznik, lep zato za nas,
Dokler Vi bivate med nami gostje,
Dokler oddihate med nami si.
Pozdravljeni zato nam iz srcá!
Poživí Bog Vas! Dobro došli! Slava!

H. Hškerc.

Položaj in težnje balkanskih narodov.

Balkanski polotok in narodi stanujoči na njem igrajo že od nekdanjega važnega uloga v takozvanem „vzhodnem vprašanju“. Carigrad, Kosovo polje, neumrljivi junaki v boju zoper Turčino, slovanska blagovestnika sv. Ciri in Metod, divna „Šumi Marica“ itd., kdo jih ne pozna!

Toda ne mudimo se pri spominih na slavno in srečno preteklost. Zgodovina si jih je zabilježila v svojo zlato knjigo, potomci čitajo iz nje in se učijo, navdušujejo se in se borijo za vzore slavnih prednikov in uresničenje svojih teženj.

Koliko krvi je že teklo do današnjega dne, koliko žrtev je padlo vsled azijskega nasilstva, evropske nevoščljivosti in — domačega prepira! Pa še ni miru; bolj kot nekdanj, zbirajo se na političnem obzorju pogubonosni oblaki, in vsak čas se je bati vojske. Zastonj trobijo evropski mogotci v svet, češ, ni nevarnosti. Nevarnost je in bo, dokler se ne da narodom, kar je edino le njihovega. Mi avstrijski Slovani gledamo vedno z neko bojzljivostjo tja doli k našim slovanskim bratom, ki pridejo na Balkanu pač najbolj v poštev. Zato, menim, ne bo odveč, če si nekoliko ogledamo, kakšen je njih položaj in po čem stremijo narodi na Balkanu. Ne bomo se pa ozirali na one manjšine različnih narodnosti, raztrošene po vsem poluotoku, kakor so Čigani, Tatari, Armenci in španski Židje. Ti so po naravnem zakonu prisiljeni deliti usodo večjih gospodarjev.

1. Albanci ali Škipetarji stanujejo na zahodu poluotoka od gore Pindus noter do Črne gore. Poznavalci jih slikajo kot surovo, divje, poleg tega pa zvesto in zanesljivo pleme. Zvolj njihove zvestobe nahajamo jih prav pogosto kot stražnike velike gospode na vzhodu. Njih jezik je pomešan z mnogobrojnimi tujkami, ponajveč latinskimi in slovanskimi besedami. Po jeziku se ločijo v južne Toske in severne Gege; ti narreči sta tako različni, da se težko med seboj razumevajo. Pismenega jezika nimajo Albanci, čeravno se je že poskušalo ustvariti ga.

Ker so tedaj gledé na omiko in izobrazbo še na zelo nizki stopinji, se pač ni čuditi, da so se še le pred kakimi dvajsetimi leti jeli, rekel bi v narodnostnem oziru, gibati. Vspeha pa niso imeli, ker njih skupnemu teženju delale so se ovire; v prvi vrsti je različnost vere. Toski so pravoslavni; krščanstvo so prejeli od Grkov, ki so jim ustanavljali tudi šole in jih vzgojevali v grškem duhu. Kaj čuda torej, če so Toski zvesti pristaši Grkov, od katerih pričakujejo osvobojenja iz turškega jarma. Drugače je z Gegi. Gegi so katoličani, za katere so jih pridobili Italijani. Leti jim vzdržujejo tudi ljudske šole z laškim učnim jezikom. Seveda računajo Lah pri tem na to, da si prisvojijo danes ali jutri Albanijo. Vendar ni opazovati, da bi jim bili Gegi naklonjeni, nasprotno, Gegi so po veliki večini prijatelji Avstrije in spoštujejo prav posebno našega cesarja. Kdo ve, če jih ne bo kedaj kak

avstrijski Kallay učil evropske kulture! Kot tretjo stranko med Albanci smatrati je mohamedansko plemstvo. Plemiči imajo največje in najboljše dele zemlje v svoji oblasti in izsesavajo na vse mogoče načine prosto ljudstvo. Boječ se upora, stojijo zvesto na strani turške vlade, ki jim v sili nemudoma pošlje potrebnih bajonetov, čeravno se na tihem med seboj sovražijo.

Ako slišimo kedaj o kaki vstaji med Albanci, ne smemo misliti na kako skupno narodno gibanje, marveč to so le nekateri rodovi, ki se uprejo turškim uradnikom, neznosnim davkom ali vojaški službi. Sicer se je že skušalo pridobiti ljudstvo za splošen vstanek, toda vsi poskusi te propagande bili so zaman. Vzrok temu je 1) ker nimajo skupnega jezika razumljivega vsemu ljudstvu, 2) ker je ljudstvo razdeljeno v tri verske skupine, ki se do skrajna med seboj sovražijo in 3) ker ljudstvo ne zaupa plemičem, boječ se še neznosnejšega jarma pod njih neodvisnim gospodarstvom, konečno pa tudi, ker nimajo pravega skupnega vodstva.

Tako je torej položaj zelo neugoden za Albance in se pri sedanjih razmerah tudi ne more zboljšati. Upati, da se Albanci osvobode in postanejo neodvisni, je pač zastonj. Tudi bi jim to ne koristilo, kadar se otresejo turškega jarma, dobi jih druga država v oskrbovanje, naj si pa bo Italija ali Avstrija.

2. Črnogorci so po narodnosti Srbi, ki prebivajo v majhni gorati deželici. Sinovi črnih gor so na glasu kot hrabri junaki, ki naravno hrepene po razširjenju svojih mej. Politični položaj pa jim tega sedaj še ne dopušča in zato se morajo z dosedajno svojo kneževino zadovoljati. Ker tedaj Črnogorci danes ne morejo igrati tolike uloge, spregovorim o njih na drugem mestu in preidem k njih najbližnjim bratom v kraljevini Srbiji in Bolgarom.

Srbi in Bolgari so nam po narodnosti in legi njih bivališč najbližnji. Ker so njih gospodarske in politične koristi najbolj v zvezi, hočemo jih tudi skupno si ogledati, kolikor so njih razmere za splošno poznavanje neobhodno potrebne.

Srbi so po številu največji. Razven v kraljevini stanujejo Srbi v Bosni in Hercegovini, deloma v Dalmaciji, na južnem Ogrskem torej v okviru naše monarhije; skupna vez teh politično razkosanih Srbov sta jezik in pravoslavna vera. Ideja skupnosti razširjena je ne le med razumništvom, temveč je prodrla dokaj med prosto ljudstvo. To se vidi najbolj pri Bošnjakih in Ercegovcih, ktere hoče zaman „podkralj“ Kallay na vsak način prepričati, da niso Srbi, ampak poseben narod s posebnim „bosanskim“ jezikom. Njih skupno število znaša blizu osem milijonov. V časih, ko še Turki niso gospodarili nad Balkanom, bile so meje bolgarske in srbske države veliko širje; osvobodivši se po dolgih bojih s pomočjo bratov Rusov, dobili so po pritisku evropskih velesil današnje tesne meje, ktere ne obsegajo niti naravno k njim spadajočih krajev in prebivalcev.

Tako vidimo danes Srbe in Bolgare vedno nezadovoljne in hrepeneče po razširjenju svojih mej. Srbi sanjajo o Veliki Srbiji, ktera bi obsegala razven današnje kraljevine še srbske dežele avstrijsko ogrske monarhije in Macedonijo. Njih težnjam pa se protivi evropska politika, posebno najbližnja Avstrija in Črnogora na eni strani, na drugi pa zlasti v protivju zavolj Macedonije Bolgarija. Macedonija je pravo „prepirno jabelko“ med brati Srbi in Bolgari; vsak si jo lasti kot izključno last, in dočim se prepirata ti dve državi, počenjajo Turki na škodo slovanstva od dne do dne azijske svoje grozovitosti. Kteri narodnosti pa pripadajo Macedonci? Ogromna večina jih je in se imenuje Bolgare, ki štejejo od vsega prebivalstva približno 2.275.000 duš. Za njimi pridejo po številu Srbi 800.000 glav, Grki, španski Židje, Mohamedanci in različne druge narodnosti. Macedonski Slovani imenujejo se navadno Bolgare. Po jeziku soditi, mora se reči, da prevladuje bolgarsčina, četudi nekoliko od prave bolgarsčine v kneževini različna.

Turčija ve prav dobro, da je macedonsko prebivalstvo po veliki večini bolgarsko in da želi združenja z Bolgarsko. Zato podpira srbske aspiracije in sovraži Bolgare.

Tako se tedaj puntajo tlačeni Macedonci zoper Turka, ne da bi jih mogli niti jedni niti drugi osvoboditi, ker so mej seboj nesložni in ker sta i Srbija i Bolgarija zase preslabi. Položaj teh v Macedoniji največ interesovanih držav namreč Bolgarske in zlasti Srbije, je v trenutku težaven, da obupen.

Posebno slabe so razmere v kraljevini Srbiji, ktero je spravi bil bivši kralj Milan s svojo protirusko in protislovansko politiko na kraj propada. Sedanji, med narodom in svojim nesrečnim očetom omahujoči kralj Aleksander, sovraštvo političnih strank in slabo gnotno stanje — vse to preti samostojnosti in neodvisnosti Srbije. Da pa ima dežela dovolj moči v sebi, da se vzdigne in ojači, treba je pred vsem odstraniti za večne čase svojega izprijenega sina Milana, postaviti gospodarstvo na trdne noge, ublažiti strankarske borbe, povzdigniti ljudsko izobrazbo in si vzgojiti od vlade neodvisno uradništvo.

Tako na znotraj utrjenemu kraljestvu pripadlo bi s časom brezpotrebni ovir vse, kar mu gre. Toda upanja je ravno dandanašnji malo. Mladi Saša, predan popolnoma svojemu zapravljenemu očetu, ne vidi preteče mu nevarnosti, Milan pa tlači in izsesava pod varstvom bajonetov srbsko ljudstvo in pleni srbske blagajne.

Nekoliko boljše so razmere v kneževini Bolgariji. Bolgarski narod moral je v najnovejšem času prestatu hude notranje boje, predno se je otel svojih trinogov in se mogel povrniti zopet v naročje osvoboditeljice Rusije. Še le po zopetnem sprijaznenju s slovansko Rusijo zasiljala mu je zvezda miru, zvezda napredka. In če se enkrat Bolgarija na znotraj popolnoma utrdi, pričakovati je od nje vredne naslednice Simeonovega cesarstva. Te vrstice naj zadostujejo za

LISTEK.

Časnikarstvo po svetu.

V začetku tega stoletja, torej pred 80 leti, je imenoval, slutim, Napoleon I., časnikarstvo peto velemoč ter imel pri tem v mislih časopis „Merkur“, kterege je urejeval in izdajal znameniti katoliški pisatelj Jožef Görres. Takrat je bilo časnikarstvo še v plencah in nihče še takrat ni slutil, da kmalu napoči doba, ko se bodo celo v manjših mestih tiskale zelo razširjene novine, in ko ne bo skoraj nikogar, ki ne bi imel svojega časopisa. Ko bi Napoleon I. dandanašnji živel ter videl, kako časopisje gospodari nad javnim mnenjem ljudi, kakšen vpliv ima tudi na najmočnejšo vlado, zaklical bi gotovo: Tisek je prva velemoč.

Na najvišji stopinji nahaja se časnikarstvo v Angliji, Franciji in v Zjedinjenih državah Severne Amerike. Angleška se more po vsej pravici imenovati obljubljen dežela časnikarstva; po številu, velikosti in pomenu nadkriljuje angleške novine vse ostale v Evropi. Angleži so ustvarjeni kakor noben drugi narod za časn-

karstvo; kupujejo knjige in novine v veliki množici. Celó reven dninar ima svojo knjižnico ter žrtvuje dnevno nekoliko novičev za svoj priljubljeni časopis. Ta žeja po novicah pa se od časnikarjev na vse mogoče načine uporablja in okrepuje. Takšnih naročnikov kakor pri nas, na Angleškem sploh ni. Lastniki časopisov prodajajo vsaki dan ves naklad trgovcem in ti se urno iznebé svojega blaga na različne načine. Nekateri trgovec ima gotove naročnike, kateri časopis od njega sprejemajo; drugi zopet ima nekoliko stotin prodajalcev, kteri vso zalogo na ulici prodajajo. Prodaja na ulici je najzdatnejša.

Časnikarji na Angleškem so veliki gospodje; njih slava lahko tekmuje s slavo znamenitih poslancev in politikarjev. Celó ministri se radi drgnejo ob njihovo popularno suknjo ter si prizadevajo pridobiti njihovo naklonjenost. Nazori novin o tem ali onem predmetu uživajo spoštovanje v visokih krogih in marsikaj se ne zgodi, ako temu novinarstvo nasprotuje. Poleg tega so časnikarji srečni tudi v tem obziru, da se jim ni treba bati, da bi bili radi svoje odkritosrčnosti obsojeni v ječo ali proganjani. Ni jim treba nositi na ustih politične torbe. Svoboda, drznost

in časnikarska samovolja je tam na dnevnem redu. Ministri lahko čitajo v novinah o svoji osebi neprijetnih, golih resnic, kakor tudi prilžnih poklonov. Pri nas bi sedel urednik nekoliko let na hladnem za razžaljenje, po katerem se na Angleškem niti trohice ne čuti razžaljen minister ali vladar. Tudi kraljevi dvor v Angliji mora prenesti marsikaj, kar nasprotuje zakonom dostojnosti. Toda nobenemu ministru še v glavo ne pride, da bi tožil; ni tudi nikakršnega državnega pravnikarja, ki bi se mešal v to stvar.

Navzlic temu pa si vendar vsaka vlada prizadeva pridobiti si prijateljstvo časnikarstva ter sama pošilja svoja poročila časopisom, bodisi tudi sovražnim, ali opozičnim. Kako je pa pri nas, to vemo. Uprav narobe.

Toda ravnatelj ali urednik angleških novin so tudi nenavadno nadarjeni in izobraženi možje, kateri se lahko kosajo, kar se tiče bistroumja in širokega svetovnega obzorja, z najglasovitejšimi svetovnimi politikarji. Seveda morajo to biti tudi možje železne vstrajnosti in zdravja, kajti njih poklic zahteva od njih toliko napora, da mi navadni ljudje nimamo o tem niti pojma.

približno osvetlitev najvažnejših balkanskih sosedov. Mi avstrijski Slovani želimo našim najbližnjim krvnim bratom vsestranskega napredka in složnega nastopanja nasproti vnanjim vragom, v prvi vrsti krvoločni Turčiji.

3. Grki so nam po legi njih ozemlja in po narodnosti najbolj oddaljeni. Imajo skupen pisni jezik, ki se pa od proste narodne govornice tako razločuje, da je neukemu Grku popolnoma nerazumljiv. Pripoznavajo se vsi k pravoslavni veri, izvzemši peščico mohamedanov, ki pridejo le na otoku Kreta kot nasprotniki Grkov in grškega kraljestva v poštev. Le-ti mahomedanci grške krvi so dokaj na tem krivi, da se krečansko vprašanje še do danes ni rešilo.

Narodna ideja med Grki je že stara. Koncem minulega in začetkom sedanjega stoletja so se že upirali Grki turški vladi, vendar brez zdatnih uspehov. V kljub njih večkratnim porazom ni zamrla pri njih ideja osvoboditve in narodnega združenja. Še le po vseobčnem vstanku leta 1820. in po desetletnih krvavih bojih posrečilo se jim je osvoboditi tako zvano Staro Grčijo in ustanoviti neodvisno kraljevino, ki pa se je imela boriti pod svojim kraljem Otonom bavarskim s hudimi gmotnimi razmerami. Nič boljši ni bil položaj, ko je zasedel še sedaj vladajoči slabotni danski princ Jurij kraljevi prestol.

Novi poskusi vzdigniti se zoper Turka, pri svojiti si Kreta in s temi poskusi spojene gmotne žrtve ter slabo gospodarstvo, grozili so mlado kraljestvo ugonobiti.

Naj pa obsoja javnost grške težnje kakor hoče, priznati se jim mora, da imajo poleg mnogih slabostij neprecenljivo lastnost, da hočejo biti svobodni, svobodni za vsako ceno. Še več, Grki hrepene tudi po združenju z drugimi svojimi brati, zdihajočimi še pod turškim jarmom. In brez dvombe napoči tudi njim dan, ko bodo videli svoje idejale vresničene.

Če se tedaj na eni strani govori in zatrjuje, da na Balkanu vre, je povsem verjetno. Pri danih razmerah je pa to tudi razumljivo. Vzrok večnim nemirum je žalosten položaj v posameznih državah in sovraštvo do skupnega sovražnika v Carigradu, najhujšega krvoločneža in zatiralca omike in svobode, največje dragočnosti, ki se more vzeti posamezniku kakor celim narodom. To turško gospodarstvo ni vredno piškavega oreha, pa se tudi ne da izpremeniti. Zaman se trudijo evropske velesile ozdraviti bolnega moža; vse njih umetnosti razbile se bodo prej ali slej ob uporih balkanskih narodov, katerim zasije ob njihovih razvalinah prava narodna jedinstvo in moč v svojo in v korist vsega slovanstva.

Celjske novice.

(Celjske Slovence in Slovenke) opozarjamo opetno na prihod naših akademikov iz Gradca. Prihod jutri dne 4. t. m. z vlakom ob 10. uri predpoludnem. Kdor more, naj pride na kolo-dvor! Nobenega rojaka in nobene rojakinje celjske pa ne smemo pogrešati zvečer pri koncertu

v „Narodnem domu“, da pokažemo svojo radost in ljubezen do bodočih narodnih bojevnikov in voditeljev. Nadejamo se pa tudi obilnega obiska iz sosednjih trgov in vasij.

(Kaj pa to?) Poroča se nam: Dosedaj se je bilo pri našem celjskem 87. pešpolku izkazalo, da je 2% do 3% vojakom nemški občevalni jezik. To pa menda na Dunaji ne ugaja. Zahtevalo se je, da se vsakemu vojaku, ki le nekaj nemško govori, vpiše nemški, kot občevalni jezik. Tako so baje izkazali celih 45% vojakov z nemškim občevalnim jezikom. Kaj nameravajo s tem? Čemu manjšati število slovanskih vojakov? Bili radi naredili z našim popolnoma slovenskim polkom tako, kakor s celovškim in ga spremenili v nemškega? Državni poslanci, kje ste? Se bode li kdo ganil, da se zapreči tako postopanje ali pa bode pustili, da nas žive pokopljejo?

(„Hajlobruderji“ in nemški kolesarji,) med katerimi je mnogo c. kr. uradnikov, silijo pri javnem koncertu, da mora vsakdo stoje slušati „Wacht am Rhein“. Tako se je sililo v nedeljo pri koncertu na vrtu hotela Koscher, nekega gospoda z dvema damama, ki je c. in kr. avstrijski major, da mora vstati, ko je cvilila mestna godba parkrat zaporedoma zloglasno „Die Wacht am Rhein“. Seveda ta gospod ni vstregel sili teh Prusakov in raje zapustil vrt in gostilno. Kako bi bilo dobro, ko bi tudi pri nas vlada malo pokukala in dregnila v to sršenovo gnezdo, dokler ni prepozno!

(Dobra misel.) Neka zavedna žena iz okolice prinesla je v soboto toliko plavic na trg, da je skupila zanje nekaj nad dva gl., ktera je poslala — „Katoliškemu podpornemu društvu“. Izborna misel, vredna posneme, ker nič ni ložje pogrešati, nego ta plevel, ki škoduje žitu, pri celjskih Nemcih pa toliko zaleže!

(„Delavsko podporno društvo“) ima svojo krasno društveno sobo od 1. junija t. l. v Graški ulici št. 12. I. nadstropje na ulično stran. V društveni sobi so na razpolago vsakovrstni časopisi in tudi primerna knjižnica se bode kmalu ustanovila. Rodoljubi in rodoljubkinje od blizu in daleč, ki imate srce za slovenski delavski stan, pristopite k društvu, če ne kot redni, pa kot podporni člani. Udnina je za celo leto za redne kakor tudi za podporne člane 1 gl. 20 ali pa 10 kr. na mesec. Če pa kateri želi več plačati, ne da bi bil ustanovni član društva, se pa vsak še najmanjši dar za blagi namen društva, z hvaležnostjo sprejme. Kdor pa želi pristopiti k društvu kot ustanovni član, mora plačati 25 gl. enkrat ali pa po 5 gl. v petih letih. Ustanovni kakor tudi podporni člani ter dobrotniki se bodo v „Domovini“ naznanili. Na delo torej dokler je dan! Iz malega raste veliko, tako bode tudi naše društvo postaló, ako nam bo sreča mila, mogočen steber za krščansko delavski stan. Doneske naj se pošilja društvu blagajniku g. Jakob Omladič v Gaberji, pošta Celje. Dopisi in naznanila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: „Delavsko podporno društvo“ v Celji, Graška cesta št. 12.

(Nemškutarska omika.) „Delavsko podporno društvo“ si je omislilo papirnate tablice z čisto slovenskim napisom „Delavsko podporno društvo“ ter jih nabilo na stopnicah in hodniku, ki peljo v društveno sobo, da bi jo občinstvo ložje našlo. Pa seveda ta nedolžni slovenski napis je bil našim „hailarjem“ trn v peti. Odtrgali so čez noč tablice raz zida ter še celo žebelj niso pustili v zidu, s katerimi so bile tablice pribite. Res, ponosno je lahko celjsko nemštvo na svojo fakinažo, ki se tako odlikuje s takimi barbarskimi čini.

(Velika „hajlarska“ slavnost v Celji.) Nemški kolesarji napovedali so za binkoštno praznike svoj prihod v Celje v nebrojnosti. „Nobena hiša naj ne pogreša „črno-rudeče-rumenega kinča“ bil je širokoustni poziv v „vahtarci“. To znači nekaj izvanrednega, kar še Celje ni imelo. Uredništvo omenjenega lističa prineslo je istočasno tudi pomirjevalno obvestilo, da je imelo „zaupni pogovor z vsemi merodajnimi „božjimi žabicami“ (regami), kakor z ostalimi vremenskimi proroki“. Danes pa moramo misliti, da so imele ali „božje žabice“ urednika za norca, ali pa je bila to laž, „celjske žabe“ same. — Uslužbenec celjskega magistrata, takozvani „Stigerjev minister za zunanost“ sanjal je prvo noč: „Celo mesto je ogrnjeno v „frankfurtarice“, da niti golobje ne morejo zapustiti svojih bivališč. Od kolodvora drdra nepregledna vrsta prusko okrašenih kolesarjev. Hajlajočega občinstva se toliko gnate, da je videti njih okrašene prsa, kakor veliko rženo polje, polno zanemarjenega plevela — sivčeka. V blaženi nadi poskakuje pod le — temi sivčeki na stotine src malko — zarjavelih devic. Zraven hrupni pozdravi, slavnostni koncert na vrtu — kamor je „vstop vsakomur prost“. V nedeljo javno tuljenje po celem mestu — na čelu mestna godba itd.“ Take hrupne slike drvile so omenjenemu uslužbencu v bujnih sanjah, da se zbudi. Toda kje je prispodoba? Par mokrih fantičev, objokanih obrazov pricaplja od kolodvora, za njimi porivajo postreščeki njihova kolesa. Niti pes jih ni maral obljajati, nego se je raje stisnil za vežina vrata. Tam pa tam sloni za rosno šipo kaka „idealna devica“ ter jih obžaluje — ne pse, ker ti so pod streho, pač pa mokre kolesarje. Kdor ima izposojeno ali podarjeno zastavo, jo izobesi, tako tudi mestna občina, — zakaj pa tudi ne bi, vsaj ne kupuje platna iz lastnega žepa. Sivčeka in hrastovega listja pa se je toliko nabavilo, da bo baje celjski „zunanji minister“ ves teden postiljal občinskim kljusetom. Pa tudi celjske „kandidatinje za možitev“ zrejo žalostno na svoje ovenele — šopke sivčeka. Škodljivo je preveč verjeti žabam in vremenskim prerokom, to so izkusili tudi prireditelji tega „hajlo“ in pa oštirji. — Žalostno pa je pri vsi smešnosti, da je mestni magistrat na vsih svojih poslopih razobesil „frankfurtarske cape!?!“ Bi bilo treba tudi malo pomesti, kakor v Gradci!

Kakor pravijo, nima skoro nobeden postlano na rožah, marveč preje na koprivah. Toda ti gospodje so navadno dobro plačani ali honorirani. Letna plača od 20 do 40 tisoč goldinarjev s pravico do primerne doslužnine ni tam nič nenavadnega. Toda koliko pa mora za to tudi storiti na duševnem polju, koliko ga to velja duševnega materijala in kako krepkega zdravja? Od devetih zjutraj do dveh popoldne, od sedmih zvečer, pa do tretje ure rano mora biti urednik vsaki dan ne samo na nogah — to je še najmanjša žrtva — marveč tudi pri glavi, in v tej glavi se morajo roditi, premlevati ter primerjati nazoru in poročila, katera se nahajajo okolo tretje ure rano priobčena v predalih angleških svetovnih časopisov. Tak mož dela duševno vsak dan po dvanajst in več ur brez prestanka. To delo pa nikakor ni ugodno; on ne more reči: jutri bom delal to in to, to in ono podam jutri svojim čitateljem, marveč vsaka stvar, kakor hitro jo sprejme, mora biti rešena. Tu pridejo važni članki od ministrov in znamenitih oseb, gromada telegramov, dopisi od slavnih mož, obiski politikarjev — a vse to se mora urno odpraviti in urediti. Takšen urednik ima seveda

celo krdelo sourednikov na pomoč; ker pa je sam odgovoren za vse, kar se nahaja v listu, ker on sam spravlja to gromado nazorov in poročil v jednoto, torej mora za vse sam vedeti in po svojem okusu urediti ter popraviti. Nobeno važno vprašanje in nobena stvar se ne sme rešiti in obravnavati brez njegovega migljeja, nobeden uvodni članek ne sme priti v tiskarno predno ga on ne pregleda in popravi.

Največji politični časopis v Londonu je „Times“, po slovensko „Časi“. Izhaja v veliki obliki ter obsega najmanj dvanajst drobno tiskanih strani. Vnet in marljiv čitatelj potrebuje nekoliko ur za popolno prečitanje jedne številke. „Times“ deluje z milijoni, pa ima tudi dohodkov na milijone. V blagajni mora biti vsikdar nad poldrugi milijon naših kron gotovine. Ves promet dohodkov in troškov na leto računa se na 40 milijonov kron, to je še enkrat toliko, nego dobiva Bavarska davka. Iz tega je mogoče razvideti, kako obsežen in kako velelepo mora biti osnovan ta „dragi“ časopis.

Sami troški za brzojavke na progi Pariz London stanejo „Times“ na leto čez pol milijona kron. Posamezni članki v velikosti jednega pre-

dala nagrajujejo se s 400—500 kronami. Vseh pri časopisu sodelujočih oseb je 800. Samo onih, ki nabirajo drobna poročila, je nad dvajset. Časopis se tiska v 120.000 izvodih, za kar potrebuje vsak teden 1500 centov papirja. Uredniki in dopisniki tega časopisa so plačani tako dobro kakor malokateri minister. Glavni urednik dobiva po 100.000 kron na leto ter ima pravico do primerne doslužnine; ostali uredniki imajo, slutim, več nego mnogi naši državniki. Pariški dopisnik Blovic (Žid) ima na leto dohodkov 72 tisoč kron, ima torej več, nego naš najvišji državnik, še več nego nemški kancler, ki dobiva le po 54 tisoč mark na leto. Treba je omeniti, da imajo ti gospodje tudi ogromne postranske troške, ki se jim od izdajateljstva časopisa ne plačujejo. Tako morajo imeti dopisniki pri ministertvu ljudi, ki jim donajajo prva poročila, ali bolje rečeno izdajajo tajnost — in to velja denar; morajo prirejati gostije, na katerih šampanjec kar curkoma teče, katerih se udeležujejo ministri in poslanci. Takih postranskih troškov gotovo ne bi zmagoval dopisovatelj kakega slovanskega časopisa.

(Dalje prihodnjič.)

Spodnje-štajerske novice.

(Vojaška vest.) Polkovnik in poveljnik domačega pešpolka št. 87, gosp. Ferdinand Sluka, imenovan je poveljnikom 28. brigade. Poveljnik 87. pešpolka pa je postal polkovnik 17. pešpolka, g. Rihard baron Buttler pl. Brandenfels.

(Učiteljska prememba.) Stalen podučitelj je postal na svojem dosedanem mestu g. Karol Kveder v Račjem pri Mariboru.

(S Teharjev) se nam poroča, da je tamošnji občinski odbor v svoji zadnji seji sklenil poslati prošnjo na državni zbor za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani, ki se je že tudi odposlala. Ravnotako odposlala se je prošnja za dvojezični poštni pečat v Štoreh. Sosednje občine, kakor Sv. Lovrenc pod Prožinom, Sv. Jurij na juž. žel. in okolica Celje, kje ste — ali se res ne bodele ganile? Kaj pa delajo naši narodni okrajni zastopi v tem oziru? Zibljejo se v sladkem spanju!

(V Petrovčah) rujejo nemškutarji in socialdemokratje proti sedajnemu narodnemu županu. Tem možicelnom posvetili bomo prihodnjič, da se resnica prav spozna.

(Podružnica sv. Cirila in Metoba v Žalcu) ima na Telovo dne 9. junija t. l. v gostilni gospe Hausenbichler svoj letni občni zbor. Začetek ob 4. uri popoldne. Vzpored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo. 3. Slavnostni govor. 4. Pobiranje letnine. 5. Volitev odbora in odposlancev. K obilni udeležbi prijazno vabi odbor.

(Popravek.) G. Vinc. Derča potrjen je načelnikom okr. zastopa Vransko, ne pa Gornjigrad, kakor smo zadnjič poročali, ker, kakor znano, načeluje v gornjegrajskem okr. zastopu zaslužni g. Anton Goričar.

(Volilni shod na Vranskem,) katerega je sklical binkoštni ponedeljek poslanec Žičkar, je bil dobro obiskan. Natančneje poročilo pričakujemo.

(V Šoštanj) je bil premeščen nedavno nek c. kr. uradnik iz Gradca, ki naj bi bil Slovenec, ker je rojen nekje na Kranjskem. Edino temu svojstvu se ima zahvaliti, da se ga je tako brzo povišalo, kajti sodrugi mu, ki ne znajo slovenski, čakajo večkrat leta na to, kar je ta dosegel v 14 dneh po izpitih. Mož pa se kaže baš slabo hvaležnega svojemu rodu in jeziku, ker je dal do sedaj prebivalstvu dovolj povoda, da ga smatra naravnost nemškutarjem. Kako dolgo nam bo še čakati, da dobimo na naša uradniška mesta može, ki bodo z nami tudi čutili?

(Notarijat) Na predlog c. kr. notarske zbornice v Celji imenovalo je celjsko c. kr. okrožno sodišče gosp. dr. Josipa Barle, slovenjegraškega rojaka, notarskim namestnikom v Slovenski Bistrici.

(Ustanovitev „Katoliško-političnega društva za kozjanski okraj“) se vrši v nedeljo dne 5. junija z naslednjim vzporedom: 1. Pozdrav predsednika osnovalnega odbora. 2. Razlaganje društvenih pravil. 3. Vpisovanje udov ter volitev odbora. 4. Naš sedanji politični položaj. (Govor.) 5. Narodnost in domovina. (Govor.) 6. Nasveti in vprašanja. Začetek ob 4. uri popoldne.

Osnovni odbor.

(Občine slovenjegraškega okr. glavarstva) uradujejo z okrajnim glavarstvom po veliki večini še vedno nemški. Najbolj zaveden je še v tem oziru sodni okraj Šoštanj, toda tudi tukaj še imamo dve občini, ki dopisujete v Slov. Gradec zgolj v nemščini — menda iz osebne ljubeznivosti do gospoda voditelja tam. Ti dve občini sta Sv. Florjan pri Šoštanju in Sv. Martin na Paki. Gotovo nas boli rodoljubno srce, da moramo to nedoslednost grajati, toda verujte nam, da ne storimo tega iz nagajanja, temveč le z resno željo, da ne očaščate vedve zaostali občini lepega narodnega značaja naše Savinjske doline. Upajmo, da nam ne bo treba v drugič govoriti. — V slovenjegraškem sodnem okraju je le bore malo zavednih občin, vse ostale, celo take, kjer imajo bralna društva, kakor Št. Martin, — uradujejo izključno nemški. Tudi tem ne bomo v bodoče z imeni prizanašali. V marenberškem okraju uradujeta le dve občini slovenski, namreč Sv. Anton na Pohorju in Janževrh pri Ribnici. Vsa čast jima, katerih odbora se nista plašila, da jih proglasijo tam v Slov. Gradcu za „preku-

cuhe“, česar se tako boji ribniški krajni šolski svet. Da se ne sramuje ribniška občina pred sestro svojo v Janževemvrhu! Obe občini sta v isti župniji, imata isto slovensko prebivalstvo, razloček je le, da županuje v Janževemvrhu neizprosen kmet-narodnjak, kojemu je tajnik istotako navdušen kmet, dočim vodi ribniško občino polovičar med kmetom in gospodom, med Slovencem in Nemcem, tajništvo pa oskrbuje — „študirani mož“. Oj, občine slovenjegraškega glavarstva, kako rad vas ima njega vodja, svet vas prezira zbok vašega klečoplastva, mi pa vas pomilujemo. Vrnite se na pravo stezo!

(Vremensko poročilo o maju) se glasi v nekem obziru podobno aprilu, namreč gledé toplote, ker je bilo v tem mesecu le nekoliko več toplote, kakor v aprilu, namreč povprek je je bilo 15.5° C, torej le za 3.5° C več kakor v aprilu, t. j. toliko, da ni bila pod normalom. Najtoplejši dnevi so bili v začetku meseca n. pr. 2. in 3. (opoludne 25° C), povprek najtoplejši dan pa je bil 20., ko je bilo povprečno dnevne toplote 18.9° C. — Glede moče je bil pa maj podoben aprilu; kajti bilo je 11 deževnih dni, ob katerih je padlo 122 mm dežja, največ o Binkoštih, kar je kmetu zelo koristilo, a gospodo precej jezilo, osobito izletnike, kolesarje in hribolazce.

(Mrtvo so našli) v Imenem pri Podčetrtku dne 15. m. m. 31letno ženo Heleno Kovačič na nekem travniku. Znano je bilo, da sta živela z možem v neprestanem prepiru, zbok česar je mož na sumu, da zna več vedeti o načinu njene smrti.

(V Mariboru) so vstavili delo zidarji in tesarji z 31. majnikom, ker jih delodajalci niso uslišali, da bi jim zvišali plačo ter znižali dnevno delo za jedno uro. Stavke se je baje vdeležilo do 800 delavcev.

(Požar.) Dne 23. m. m. zgorelo je v Račjem pri Mariboru gospodarsko poslopje Franca Goričana. Škode ima 1500 gld., zavarovan je za 1300 goldinarjev.

(„Slovenska čitalnica mariborska“) priredi pri ugodnem vremenu v nedeljo dne 5. junija popoldan izlet v Šent Ilj.

(V Pekrah pri Mariboru) že imajo zopet nemško šolo. Štajarski deželni šolski svet dovolil je v svoji zadnji seji, da se ima osnovati v Pekrah jednorazrednica za dečke in deklice z nemškim učnim jezikom. Tedaj dobi eden od obeh šulferajnskih stradalcev zopet kruh, a to sedaj zanesljiv, ker mu ga bo rezala deželna vlada. Ako zapusti Nemca tudi Bog, naša vlada ga ščiti. Slučaj v Pekrah pa tudi kaže, da se godi pri nas Nemcem vrlo dobro tudi tam, kjer jih v resnici — ni.

(Strele) je udarila dne 26. m. m. pri Peggau nad Gradcem v tovarno za dinamit; nastala je eksplozija, ki je raznesla jedno poslopje, ubila jednega delavca, dva pa hudo ranila.

(† J. Fekonja.) Pretečeni mesec umrl je v Gradcu c. i. kr. major topništva, vitez Fran Josipa in drugih redov, g. J. Fekonja, šentandraški rojak v Slov. goricah. Rajni je vedno javno kazal, da je sin slovanske matere, kaj rad zahajal v borno rojstno kočjo ter z vso poržtvovalnostjo podpiral svoje sorodnike. Lahka mu zemljica!

(Graški mestni zastop razpuščen.) Pošlo je vladi dolgo trajno potrpljenje, ako ni hotela odobriti koraka do revolucionarnega pojava zoper državni obstoj, morala je storiti ta korak. Pretečeni teden sprejela je graška občina tri resolucije, ki so bile naperjene naravnost zoper moč in ugled vladarske krone. Ista je zahtevala, naj se grof Gleispach odpokliče od predsedništva dež. nadsodišča, naj se prekliče degradiranje obsojenih nemških rezervnih častnikov ter naj se premesti bosansko vojaštvo iz Gradca. Odgovor vlade na to revolucionarno tirjatev bil je kratek, odgovarjajoč državnemu ugledu: v soboto dne 28. m. m. razpustilo se je na ukaz štajarskega namestništva graški občinski zastop, vodstvo mestne občine dobil je okrajni glavar — poprej v Feldbachu — baron Hammer-Purgstall. Mestna policija je odstavljena, a na njeno mesto pozvalo se je blizu 300 orožnikov še tisti večer brzojavno, ki opravljajo sedaj javno redarstveno službo. To je hud poniževalen udarec za ponosne Gradčane — a je bil skrajno potreben, ako nismo hoteli doživeti, da vlada našo državo

pest pruskomislečih nemških radikalcev iz Gradca; resnično piše nek zmeren nemški list: „Ako se podrejena uprava drzne zametavati cesarska imenovanja, ako ista napada avstrijsko vojaštvo, tedaj se ne gre več za nemštvo ali slovanstvo, za naprednjaštvo ali nazadnjaštvo, nego za Avstrijo in njen obstoj“. Čas je bil, da je vlada to spoznala, kar že mi davno opazujemo pri naših „škilečih“ Nemcih.

Druge slovenske novice.

(Pastirski list novega knezoškofa ljubljanskega), ki je izšel o Binkoštih povdarjal je osobito — „mir med narodom“. Kakor se nam javlja, bode tudi „Diöcesan Blatt“ nosil slovenski naslov „Škofijsko izvestje“, a v njem da se bode oziralo tudi na nemško in latinsko pisane razprave.

(Posvečenje bogoslovcev) vršilo se bo v Ljubljani koncem meseca julija t. l.

(Zgradba višje gimnazije v Ljubljani) Dne 21. m. m. pričeli so kopati za „Narodnim domom“ temelj za novo državno višjo gimnazijo, ter napeljavati stavbni material. Poslopje mora biti do prihodnjega leta meseca novembra dovršeno in uporabljivo.

(Zgradba nove vojaške bolnice v Ljubljani) se prične prihodnji mesec graditi v vodmatskem predmestju tik prehoda dolenske železnice. Ta stavba je bila za Ljubljano že nujno potrebna. Stari stavbeni svet bi rada odkupil mestna občina, a vojaški in finančni črvar zahtevata od nje za to stavbišče uprav oderuško ceno — blizu 200 000 gld.! No, naj se pa prazen svet z — zrakom kapitalizuje!

(Židje v — Ljubljani.) Od tam se nam poroča: Po skrivnih potih, po prstih stopajoč, bližajo se Ljubljani Židje in kolikor jih nemore priti skozi vrata, prišlo jih bo skozi okno. Pravijo, da so tudi v Zagrebu se na ta način utihotapili, potem pa je mesto kar nakrat jelo napredovati. Res je v Ljubljani že nekaj židovskih tvrdk, in te stoje dobro; to vleče, zato in ker pri naših ljudeh ni baje dovolj podjetniškega duha, prišli bodo Židje v mesto in učili naše ljudi, kako se dela „a Geschäft“. V zadnjem času sta se tu že naselila dva trgovca. Ljubljančanje pozor!

Slavno uredništvo!

V 18. številki Vašega cenjenega lista z dne 6. maja 1898. l. se na strani 140. v sestavku „Gospodinjska šola in ljubljanska tobačna tovarna“ očitajo državnemu zavodu tobačne fabrike v Ljubljani reči, katere so brez vsake dejanske podlage.

Prosimo Vas torej gledé na §. 19. tiskovnega zakona, da vzprejmete v prvo prihodnjo številko Vašega cenjenega lista nastopni popravek:

1. Ni res, da se dekleta, ki imajo v tobačni fabriki opravilo, tam kaj uče nemoralnosti in zapravlivosti;

2. popolnoma neresnično je, da je obče znano, da se taka dekleta v fabriki uče le malo dela, pač pa lenobe, zapravlivosti in razuzdanosti v najnižji meri;

3. ni res, da se ta dekleta v fabriki navajajo delati dolgove.

Vse te trditve, na katerih podstavi se imenuje tobačna fabrika v Ljubljani razupit zavod, nasprotujejo popolnoma dejanskim razmeram; v tobačni glavni fabriki v Ljubljani (kakor v vseh drugih c. k. tobačnih fabrikah) naganjajo mariveč predpostavljeni uradniki po navodilu delavke k delavnosti, redu, snažnosti in spodobnosti, ter odpuščajo po veljajočih predpisih po disciplinarni poti za kazni vse take osebe, o katerih se izkaže, da živé malomarno. Prav tako je v fabriki prepovedano vsakršno zbiranje denarja in vsakršno denarno opravilo. Da se delavke v tobačni fabriki v Ljubljani ne prepuščajo lenobi, ampak morajo pridno delati, to tiči že v naravi pogojene mezde (akordne mezde), v kateri je ogromna večina vseh delavcev.

Da daje tobačna fabrika v Ljubljani opravka zares znatnemu številu več kakor 2000 delovnih oseb, katere prisluzijo na teden okoli 12 000 gld., in da je pri njej vselej zelo mnogo prosivek, želečih stopiti v fabriško delo, ta dejanstva pač dokazujejo dovolj, da je ta državni zavod naj-

večega gospodarskega pomena za prebivavstvo ljubljanskega mesta in da brezdvomno sme po pravici zahtevati njega zaupanje.

C. k. generalno ravnateljstvo tobačne uprave.
Na Dunaju, dne 21. maja 1898.

Za generalnega ravnatelja:
Maurus m. p.

(V odvetniških pisarnah na Kranjskem) uvedli so vsled sklepa občnega zbora nedeljski počitek s 1. t. m. Prosto pa bo imela menjaje se le polovica uradnikov vsako nedeljo, kakor določa to lastnik pisarne. Ravno tako uveden je nedeljski počitek pri dež. vladi in pri vsih okr. glavarstvih na Kranjskem.

(Razglednice v korist družbi sv. Cirila in Metoda) založil je ravnokar g. Iv. Bonač v Ljubljani. To so gotovo najlepše izmed do sedaj izišlih. Na čelu jim je slika prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda, g. Tomo Zupan ter v živih barvah vas Sv. Jošt nad Kranjem, Tomo Zupanov dvorec in slov. koč. Posebno je upati, da si jih naroči vsaka podružnica ter jih pri veseljah razpeča, da bode narod poznal družbinega prvomestnika. Cena dopisnici je 5 kr., za 100 komadov plačajo podružnice in prekupovalci le 4 goldinarje.

(II. narodno dirko) priredi v nedeljo dne 5. t. m. klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ na dirkališču v Ljubljani. Začetek ob 3. uri popoldne. V soboto in nedeljo pred dirko kakor po isti, vršijo se prijateljski sestanki.

(Požar.) Pretečeni teden je gorelo v Logu pri Vrhniki pri Mrlaku ter je pogorela hiša, štirje prašiči in — 35 let stara gospodinja. Škoda znaša 1500 gld. Zavarovan je bil gospodar za malo svoto.

(Vlak je povozil) nad Vrhniko sedemletno učenko Marijo Črnjač.

(Pričetek zgradbe vrhniške železnice.) Prva lopata je pala, vrhniška železnica se že gradi. Prvo lopato je zasadil ljubljanski župan g. Iv. Hribar; dal Bog, da bi danes pet ali deset let progla se glasila: Ljubljana-Gorica!

(Novi vodovod v Gorenjem in Dolenjem Logatci), ki je stal 73.000 gld. in za katerega so prispevali država, dežela in občine, je odprt in ter donša dobro pitno vodo v zadostnej množini.

(Postojnska jama.) Obisk te jame je bil o letošnjih binškojnih praznikih vsled neugodnega vremena slab. Tujcev je bilo okoli 250.

(Novo okrajno cesto Žiri-Rovte) v logaškem okraju bodo jeli nadaljevati to leto.

(Nedeljski počitek) je vpeljal koroški deželni predsednik pri deželni vladi in pri okr. glavarstvih na Koroškem.

(Prebodel) je dne 23. m. m. v Vetrinju na Koroškem nek hlapec svojo ljubico ter si nato sam sebi prerezal vrat.

(Imenovanje.) Okrajni glavar Friderik vitez Schwarz imenovan je namestniškim svetnikom v Trstu.

(Imenovanje.) G. Matej Kante, nadučitelj voditelj in okrajni šolski nadzornik v Sežani, imenovan je učiteljem na c. kr. vadnici v Gorici.

(Novo pošto) odprli so dne 1. t. m. v Par-teolu na Goriškem, ki bo v zvezi s pošto Cam-polonga.

(Nove posojilnice) so se osnovala v gorških Brdih kar dve, v Konjskem in v Biljani, kar je potrebno, in v Ribnici na Kranjskem še ena, ki ni potrebna, ker so v okraju že tri, med temi v trgu samem že ena dobra.

(Davek na človeško pamet) imajo v Istri, ker se pobira šolska taksa od vsakega šolo obiskujočega otroka. Ta način vzdržati revno ljudstvo v nevednosti, poznali smo tudi po ostali Avstriji v — minulem stoletju, sedaj ga imamo le še v Istri pod italijansko prevlado. Od kod pa naj jemljejo revne občine vrh drugih davkov še za to prisiljeno breme. Občina v Kastvu dobila je poziv, naj takoj nabere in pošlje dež. od boru polletne takse v znesku 3159 gld. Tedaj ima uboga občina plačati na leto čez 6300 gld. davka za ljudski pouk. Lahoni bi radi ljudsko jezo zavrnilo na slovanske poslance, češ, le oni so glasovali za uvedbo novega davka, toda priprosti kmetič že ve, da ne morejo slovanski poslanci ničesar predlagati v sprejem, ker so v manjšini.

(Razpisane službe) Za „Zemljiščno-veresijski zavod kraljevine Dalmacije“ razpisuje dalmatinski zemaljski odbor nastopne začasne službe: 1. blagajnika z letno plačo 1500 gld. 2. vježbenika z nado na pripomoč letnih 500 gld. po šesttedenski praksi, 3. dnevnicařja z mesečno plačo 40 gld. in 4. sluge z letno plačo 400 gld. in pravico do uradne obleke; za te službe se tirja znanje srbsko-hrvatskega in italijanskega jezika ter morajo prositelji za uradniške službe dokazati tudi, da so dovršili nižjo gimnazijo ali realko ali kako trgovsko šolo. Prošnje uložiti je takoj, službe nastopiti pa najkasneje do 1. julija 1898.

(Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju) priredi dne 6. rožnika t. l. svoj tretji redni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Triglava“. 3. Poročilo odborovo. 4. Poročilo preglednikovo. 5. Nadomestne volitve v odbor. 6. Slučajnosti. Lokal: Kastnerjeva restavracija „zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor.) V sredo dne 1. t. m. otvoril se je zopet državni zbor. V prvi seji podal je finančni minister dr. Kaizl zakonski načrt za odpravo časniškega in koledarskega kolka ter za novi davek od sladkorja. Ako se ta dva načrta uzakonita, odloži morda Avstrija res z novim letom 1899 to staroveško breme časniškega obdačenja. Nemeč Hofman-Wellenhof je podal nujni predlog, naj se vlada pozove, da takoj prekliče razpust graškega občinskega sveta. Napadal in sramotil je bosansko vojaštvo ter zahteval, da se njegov predlog pred vsemi podanimi brzo razpravlja. Ne mené se za hrup in vpitje njegovih pristašev, med katerimi je bil posebno drzovit Wolf, ni zbornica niti glasovala za Wellenhofovo zahtevo, nego prešla je na dnevni red k razpravi o jezikovnih predlogih. Nemški nacionalci podajo vsled tega obtožbo zoper ministerstvo. Včeraj je predložil finančni minister zakonski načrt o odpravi eraričnih mitnic in o znižanju pristojbin pri prepisu kmetijskih posestev. Kaj pomagajo vsi ti načrti, ker zbornica najbrže ne pride k glasovanju niti o enem teh.

(Tri nove ministerske obtožbe.) Že prve dni državnozbornskega zasedanja grozijo nemški nacionalni vložiti dve obtožbi zoper bivšega ministerskega predsednika Badenija zbok potrošenih 30 milijonov brez dovoljenja ter radi visokih denarnih podpor vladnemu listu „Reichswehr“, tudi grof Thun jim baje ne uide, tožili ga bodo zbok razpustitve graškega občinskega sveta. Posebnega strahu pred temi grožnjami pa menda nima niti Badeni, niti Thun.

(Avstrijskim Nemcem) posvetil je ob priliki cesarjevega jubileja prvi mažarski pisatelj Mavro Jokai poseben članek, v kojem kliče Nemcem: „Nemci pravijo, da se jih zatira. Toda ni-li vsa skupna vojna nemška? Mar ni 90% častnikov Nemcev. Ali niso vojne akademije, vojna poveljstva, diplomacija, večidelj trgovin, tovarn in podvzetij, nemških. In sestava aristokracije, uradov, večina vseučilišč in višjih zavodov, ni-li to vse nemško? Ni-li književnost, časnikarstvo in tiskarstvo večinoma v nemških rokah? Mar ni cesarski Dunaj nemški? To je blago, katero se Nemcem ne more odvzeti. Pa je tedaj bilo vredno zaradi celjske slovenske (!) gimnazije (Dobri Mažar ne pozna natanko naše slovanske gimnazije — ker takih še nimamo. Ured.) odstopiti od vlade, tirati državni zbor do skrajnosti ter gnati toliko krika, ker se ubogim Čehom dovoljuje posluževati se svojega materinega jezika?“ Tako govori Mažar, kojemu smo avstrijski Slovani sicer — deveta briga.

(Mažarske zastave na Hrvaškem.) Vsi ministri skupnih zadev izdali so skupno naredbo, da se imajo na vseh poslopih po Hrvaškem, kjer so skupni uradi, razobešati ob svečanih prilikah ter ob mažarskih narodnih praznikih, kakor so 11. april, ko se je potrdilo leta 1848 mažarske zakone ter dne 20. avgusta, kot praznik sv. Štefana — mažarske zastave. Mažarom je namreč iz skušnje znano, kako hudo zamorejo ravno mažarske zastave na hrvaških tleh raz-

burjati hrvaški narodni ponos; vsled tega se prav lahko spozabi kateri vročekrvnih rodoljubov — kakor je to storila pred leti gimnazijska mladina — no, in potem pa govorijo mažaronska sodišča svojo besedo.

(Vladno pospeševanje mažarskega časopisja.) Mažarsko časopisje vrlo vspeva vzlic dajstvu, da ni kje bodi v Avstriji toliko čitanja nevesčega ljudstva, nego baš na Ogrskem. Ker se pa veljava napredka v deželi cení v marsičem tudi po številu in razširjavi časnikarstva, podpira mažarska vlada na vse načine domače časopise. Lastniki, zalagatelji in poročevalci mažarskih časopisov pa so po ogromni večini Židje, vsa podpora in protekcija se steka tedaj le v židovske malhe. Vlada podarija je v pretečenem letu mažarskim časnikarjem nad 10.000 brezplačnih listkov za celoletno vožnjo po vseh ogrskih železnicah; za posamezne vožnje dalo se je tem ljudem v celem letu 75.000 vozniških listkov I. razreda. In to kaj izda! Židovska uredništva in poedini poročevalci uganjajo z obilico brezplačnih vozniških listkov živahno kupčijo. Najdejo se celo časopisi, ki obečajo svojim novim naročnikom za nagrade — enkratno brezplačno vožnjo v I. razredu. Kaka razlika pa pri nas pri slovanskem časnikarstvu! Južna železnica dovoli le nerada edinim lastnikom časnika par odstotkov popusta za celoletne vožne liste. Državna železnica tudi ni kaj boljša.

Ogled po širnem svetu.

(V Črnigori) začel je izhajati nov tedenski list „Nevesinje“. Dosedaj imela je Črnagora le edino vladni list. Nov list bavil se bo s politiko in književnostjo ter pri tem seveda deloval na podlagi vseslovsanske vzajemnosti.

(Črnogorci) namerujejo zasesti Albanijo, a to avgusta ali septembra t. l. V to svrhu le potuje baje črnogorski knez po Evropi ter obiskuje vladarske dvore.

(Bolgarski knez Ferdinand) obiskal je pretečeni teden s soprogo vred turškega sultana v Carigradu ter ostal nekaj dni njegov gost. Bolgarski radikalci sumijo, da kujeta s sultanom tajne spletkarije, ki bi se znale tikati sploh Balkana. Svetujejo skrajno opreznost proti njemu.

(Ministerska kriza v Italiji.) Zadnji nemiri vrgli so neposredno tudi ministerstvo. Razpor se je pričel pri predlaganju, naj se odvzame duhovništvu vplivna oblast pri posebnih slučajih za kazni. Nekateri člani ministerstva obdolžujejo duhovništvo, da je isto največ pripomoglo k zadnjim nemirom. Ker se je temu z večino oprekalo, odstopil je zunanji minister Visconti, na kar je predsednik Rudini predložil kralju odstop celega kabineta. Poverjen je zopet Rudini, da sestavi nove člane. Italija je v ministerskih premembah še najbolj podobna — Avstriji.

(Berolinski mestni zastop) dovolil je „šulferajnu“ letnih 1000 gld. podpore kot nadomestilo za određenih po dunajskem mestu. Dokaz, da nimajo naši Nemci nikakršne politične zveze z „frankfurtarji“ na Pruskem. Ako jih doma našeška oča, zatečejo se k „sladki mami“ v Berlinu.

(Špansko-ameriška vojna.) Vsa poročila v evropskih časopisih so tako nezanesljiva, da je skoraj najboljša, ako se o tej vojni ničesar ne piše, dokler se vse vesti ne potrdijo, sicer ni drugzega nego popravljene in preklicevanje. Tako so prinesli pretečeno nedeljo španska poročila, da je njihov admiral Cervera pri Santijago uničil celo ameriško brodovje ter ubil tudi ameriškega admirala Sampsona. Ameriški listi pa so prinesli istodobno vest, da je njihov poveljnik Schley prilomastil v pristanišče Santijago, zdrobil špansko brodovje Cervere ter bombardiral mesto. Iz ameriškega glavnega mesta pa so poslali tretje obvestilo, da se ne ve kje je špansko brodovje Cervere, ne ve se pa tudi ne kje je Sampson s svojimi ladjami, vsled česar se je odposlalo tri zrakoplavce, da gredo — ladijve iskat! Mogoče je vsekakor, da se je bila manjša bitka, a kje in komu v škodo, se ne ve.

Dopisi.

Iz Konjic. V nedeljo dne 15. maja 1898 vršil se je pri nas osnovalni zbor „Čitalnice“.

Da je „Čitalnica“ za Konjice prepotrebna, ne bode pač nihče tajil, kdor pozna naše razmere.

Malo je krdelce zavednih Slovencev pri nas in še ti do zdaj niso imeli svojega zbirališča.

Raztreseni po jedinih nemških gostilnah, izpostavljeni nečuvnim napadom z jezikom in celo pestjo in primorani po vsiljevajočih se nemških elementih nemški govoriti, pozabili smo malo ne, da je v Konjicah i narodno društveno življenje mogoče.

Še huje pa so čutili potrebo „Čitalnice“ okoliški Slovenci.

V Konjicah je davkarija, sodnija, notarijat, denarni zavodi, dekanija itd., primorani so tedaj večkrat v Konjice priti.

Radi bi svoje proste urice prebili v narodnem društvu, a ga ni bilo — morali so iti v nemško gostilno, kjer so se jim rogali, če so slovenski govorili.

Upamo, da smo na pragu boljše dobe. Osnovana je „Čitalnica“, imeli bomo svoje zbirališče, kjer nas ne bode smel nihče žaliti.

Da ima „Čitalnica“ prihodnost, pokazal je osnovalni zbor, kojega se je vdeležilo res častno število konjiških in okoliških Slovencev — zastopani so bili vsi stanovi, duhovska in posvetna inteligenca in kmetje.

Posebno pa nas je vradostil prihod ljubih gostov s Celja, Zreč, Čadrama, Prihove itd.

Komaj se je „Čitalnica“ osnovala — zanimanje za njo je splošno — že ima tudi sovražnikov.

Nekateri naši nemščurčki hujskajo proti njej, kolikor morejo.

Posebno po nekkih nemških prodajalnicah pridigajo slovenskim kmetom, da naj ne pristopijo „Čitalnici“, ker bi drugače morali večje davke plačevati.

Presmešno je tako brbljanje, gotovo tudi noben slovenski kmet kaj takega ne verjame, a dokaz je, da: „Mi vstajamo, a vas je strah“.

Slovenskim kmetom pa svetujemo, naj se takih prodajalnic ogibljejo, saj imamo slovenskega trgovca, koji je še vsakemu pošteno postregel.

V osnovalni odbor „Čitalnice“ so voljeni sledeči gospodje: gg. dr. Rudolf, Šepic Ivan, Ogorevc Martin, Kukovič Friderik, Rožman Ivan, Kolšek August in Napotnik Franc.

Naj se razvija naša „Čitalnica“, naj nam bode naše središče in zavetje!

S Cvena pri Ljutomeru. Čuj svet in se čudi! V zadnjih številkah „Slov. Gospodarja“ obrnila sta dva dopisa iz Cvena mojo pozornost nase. Prvi dopis me je vidno razveselil, kajti dopisnik je v njem spretno šibal zaspanost naših društev in malomarnost cvenskih občanov nasproti tem društvom; v obče je dopisnik pokazal, da pozna temeljito naše razmere in mu tudi želje in težnje našega kmeta niso neznanne. Pisal je o tamburaškem društvu, katero je prej velikanske uspehe doseglo in bi sedaj še lahko večje, k čemur bi lahko dijaki pripomogli, a sedaj v miru počiva in sanja o minulih boljnih časih. Omenil je tudi dopisnik, naj bi letos bralno društvo in „Zveza gasilnih društev za ljut. okraj“ priredila kako veselico in slavnost, katera želja je tembolj opravičena, ker letos vsaka slovenska hiša, sleherna najmanjša slovenska vasica slavi cesarjev jubilej, a pri nas se nihče za to ne briga. Drugi dopis pa mora vsak trezno misleči človek imenovati bedastočo. A dobro poznam one, ki se pod imenom „Več kmetov“ skrivajo in jih hočem o prvi priliki, ako bo treba, po imenih navesti, ker je prvi dopisnik pisal, da društveni časniki zelo neredno po vaseh krožijo, drzne se drugi dopisnik, pod „Več kmetov“ trditi, da imajo kmetje sami dovolj časnikov, a to je taka laž, da jo lahko vsak prime, kajti v vseh štirih vaseh cvenske občine ni menda štirih zasebnih časnikov in, če bi jih še tudi veliko več bilo, so ti vendar last posameznikov in ne pridejo večini prebivalstva v roke. Nadalje trdi isti dopisnik, da prirejanje veselice povzroča troške in je zategadelj za kmeta silno težavno prirejati veselice, kar je popolnoma neresnično, kajti sam vem, da je bralno društvo pri veselicaš še zmiraj imelo lep dobiček. Največja nesramnost pa je ta, da našteva občinske troške in skuša te z bralnim društvom

v nekako zvezo spraviti, kakor da bi bila občina in bralno društvo v tesni zvezi, dočim sta dva popolnoma ločena zavoda. Dopisnika pa obžalujem zavolj neumnosti, katero je bleknil v svojem dopisu in mu svetujem, da, ako ni natančno poučen o domačih razmerah, naj rajši molči. Ponavljam pa še in se popolnoma strinjam z prvim dopisnikom „Slov. Gospodarja“, da je zares nečastno za bralno društvo in „Zveza gasilnih društev za ljut. okraj“, ako dostojno ne slavi cesarjevega jubileja z kako primerno veselico, ker bi se potrebne moči našle in bo uspeh dober, ako bo veselica dovršna, kakor je bila o Veliki noči leta 1894. Namen veselici namreč je, ljudi vnemati za društva, kar je že prvi dopisnik „Slov. Gospodarja“ omenil, a pri nas je potreba takih veselice tem večja, ker je naše bralno društvo, kakor tudi ono v Veržeji, zadnja postojanka na najskrajni ogrski meji in je tudi njena dolžnost, slovenski življenj na Prekmurskem pospeševati. Tebi pa, draga „Domovina“, hočem v kratkem poročati, kaj se bo storilo pri nas v tem smislu in kake uspehe bo imel moj dopis. Če pa ima kdo namen zopet kak „Odgovor“ pisati, mu svetujem, naj prej ta dopis dobro pretehta in ne zine kake budalosti, kakor je to storil v „Slov. Gospodarju“, ampak naj poda kaj stvarno dovršnega in naj navede vzroke, vsled katerih ne more bralno društvo in „Zveza gasilnih društev“ slaviti cesarjevega jubileja, in z veseljem mu bodem podal potrebna pojasnila v katerem koli slovenskem listu.

V „Domovini“ je bil poziv na vse slovenske občine, naj vložijo pri trgovskem ministerstvu prošnje za slovenske poštno pečate in tudi občine v področju ljut. pošte je opozorila „Domovina“, da je pri ljutomerski pošti samo nemški poštni pečat in se naj občine pobrigajo za slovenski poštni pečat. A cvenska občina, kakor tudi ostale, niso nič storile v ta namen, torej na noge!! Slovensko vseučilišče je cilj, katerega si je postavil slovenski narod, a v dosego tega cilja je treba vzajemnega postopanja vsega naroda in vsestranskega zanimanja za ta prvi in najvažnejši kulturni zavod slovenski, a to se je dosedaj vse premalo med Slovenci upoštevalo in bati se je, da bo slovensko vseučilišče ostalo prazna ideja na konci devetnajstega stoletja. Dosedaj so le komaj dve slovenski občini vložili peticije za slovensko vseučilišče na državni zbor, Črnomelj na Kranjskem in Ponikva na Štajarskem. In ti dve bi naj zastopale ves slovenski narod???? Učitelji in duhovniki, skrbite, da bo vsaka občina vložila peticijo na državni zbor, in občinski urad na Cvenu, kakor tudi na vsem Murkem polju, upoštevajte ta moj poziv in vložite peticije in našli boste posnemalce, ker „besede mičejo, a vzgledi vlečejo“. M. Dunajski.

Narodno-gospodarske novice.

Pozor! vinorejci ormoškega okraja!

Trtni pikec, ali včasih tudi nepravilno črni smod imenovan, kateri napada mladike, listje in tudi grozdje, in se od strupene rose ali peronospore razločuje v tem, da od njega povzročene rujave lise na spodnji strani listja prav tako izgledajo, kakor na gornji, med tem ko se pri peronospori na spodnji strani okuženih listov nahaja nežna belkasta povlaka, kakor da bi lise splesnivile, — naselil se je lani zelo rano v naše vinograde. Kakor se še gotovo vsak spominja, je ta škodljivec predlansko leto, posebno v nekterih vinogradih trgategv zelo prikrajšal in naredil gotovo najmanje ravno toliko škode, kakor peronospora, — in to nam preti tudi za naprej. Pravega leka za to bolezen še nimamo. Vemo pa, da ta zajedalka posebno v mokrotnih letih škoduje; suša ji ne prija, ker se ne more tako lahko razširjati. To nam bodi navod, kako nam je ravnati, da preprečimo kolikor mogoče nje razširjevanje.

Dragi vinorejci! Ogiblajte se vsacega dela v vinogradih dokler se nahaja jutranja rosa in ob deževnem vremenu, ker se te glivice primejo obleke in orodja delavcev in se tako prenaša od trsa do trsa, ter se na ta način okuži celi vinograd. Pri pletju (seveda v subem vremenu) je treba takoj vse okužene mladike odstraniti iz vinograda. Stara navada, take mladike nave-

siti na kolje da se posušijo, naj se popolnoma opusti; najbolje bi bilo te koj sežgati ali pa barem živini pokrmiti. Vse mladike naj se kakor hitro mogoče h kolju privežejo, ker na vlažnih tleh ležeče se najhitreje okužijo.

Žalostno bi bilo, ako bi vinorejec sam pospeševal razširjanje te bolezni in na ta način škodoval svojemu vinogradu ter svoji mošnji; zategadelj vam še enkrat kličem, vinorejci, držite se mojega nasveta, bodite previdni, in videli boste, da bode vaša pazljivost plodonosna ter vaš trud poplačan!

Slednjič vam še priporočam, da si preberete razpravo o trtnem pikcu na strani 553, IV. zvezek „Naših škodljivih rastlin“ od „Družbe sv. Mohorja“, ktera je akoravno kratka, vendar jedrnata; pripomnim samo, da se je h koncu navedene razprave vrnila pomota in bi se moralo prav glasiti „železnega“ in ne „bakrenega“ vitrijola.

Vabilo

na izlet, ki ga priredi akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu dne 4. in 5. rožnika t. l. v Celje in Šoštanj.

V soboto dne 4. rožnika ob 10. uri dopoldne prihod v Celje; zvečer ob 8. uri v prostorih „Narodne čitalnice“

koncert

pod vodstvom g. cand. med. Jos. Ipavica. Pri koncertu sodelujejo iz prijaznosti slavno „Celjsko pevsko društvo“, gospica Karolina Ipavičeva, gg. dr. Bela Stuhec, dr. med. Viktor Supan in posamezni člani drugih slov. akad. društev v Gradcu.

VSPORED:

1. Dr. Benjamin Ipavic, Uvod k spevoigri „Tičnik“, svira orkester s spremljevanjem glasovira;
2. Anton Foerster, „Samo“, moški zbor, besede S. Jenkove;
3. P. Mascagni, Intermezzo iz opere „Cavalleria rusticana“, svira orkester;
4. Risto Savin, „Javor in lipa“, besede A. Aškerčeve, bariton-samospev, poje g. dr. Bela Stuhec;
5. Dr. Gustav Ipavic, „Pozdrav“, poje mešani zbor slav. „Celjskega pevskega društva“;
6. Bizet, „Ciganski ples“ iz opere „Carmen“, svira orkester;
7. a) Leoncavallo, Prolog iz opere „Pagliacci“, b) Čajkovski, „Romanca“, poje g. dr. med. Viktor Supan, spremlja na glasoviru g. cand. med. Jos. Ipavic;
8. Fr. Serg. Vilhar, „Slovo“, besede S. Gregorčičeve, moški zbor z bariton-samospevom (dr. B. Stuhec) in s spremljevanjem orkestra.

Po koncertu prosta zabava.

Čisti prinos koncerta je namenjen zakladu za Prešernov spomenik.

Cena sedežev:

1. dve vrsti 80 kr.; od 3. do 7. vrste in balkonski sedeži 50 kr.; ostali sedeži 30 kr.; stojišča 20 kr.
- Z ozirom na plemeniti namen koncerta se preplačila hvaležno sprejemajo.

II.

V Nedeljo dne 5. rožnika ob 8. uri zjutraj v velenjskim vlakom odhod v Šoštanj.

V Šoštanju komerz; po komerzu prosta zabava z različnimi pevskimi točkami.

K obilni vdeležbi vabi najljubnejše

Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu.

Gg. slovenskim pisateljem in pesnikom!

Kakor druga gledališča bode proslavilo tudi slovensko gledališče v Ljubljani jubilej 50letne vlade Njega Veličanstva cesarja Franciška Josipa I. s sijajno slavnostno predstavo. Kakor druga gledališča pa naj bi uprizorilo takrat tudi slovensko gledališče izvirno slavnostno igro, ki bi bila umestna za to svečano priliko. Zategadelj pozivlja podpisani odbor dramatičnega društva v Ljubljani vse gg. slovenske pisatelje in pesnike, da spišejo za omenjeno slavnostno priliko igro, ktere snov bi bila vzeta iz slavne zgodovine Habsburžanov sploh ali specijalno iz dramatičnih dogodkov bogate dobe našega presvetlega vladarja. Odbor ne stavi gg. pisateljem nobenih mej, a prosí jih, naj bi se pri izboru dramatične snovi ozirali kolikor toliko na večstoletno razmerje Slovencev do visoke cesarske hiše. Odbor prepušča gg. pisateljem tudi glede oblike ali pesniške vrste povsem svobodno roke, da spišejo torej ali zgodovinsko dramo ali simbo- listično pravljico ali venec alegoričnih slik z vsem možnim sceničnim aparatom. Vendar pa naj se proračuni obseg dela — ki se bode seveda nagradilo — tako, da pri uprizoritvi ne bo presegalo 1½ ure.

Gg. pisatelji naj blagovoljivo doposlata rokopise svoje jubilejne igre vsaj do 15. septembra 1898. l.

V Ljubljani, dne 23. maja 1898.

Odbor dramatičnega društva v Ljubljani.

**Poročilo o I. občnem zboru „Kluba sa-
vinjskih kolesarjev“.**

II. Pravila se prečitajo in soglasno sprejmejo.

III. Vpisovanje članov.

Vpisalo se je takoj 22 rednih članov in med temi tudi jedna dama, (gospica Zanier Valerija iz Št. Pavla).

Prvi zastopnici nežnega spola pri našem klubu gromoviti kolesarski „Zdravo!“

Gosp. Jošt pozdravlja v imenu „Kluba biciklistov Celjskega sokola“ novoustanovljen klub in javlja, da si omenjeni klub pridrži svoj korporativni pristop kot podporni član za pozneje, ker morajo v tem še sklepati pri svoji seji.

Oglasilo pa je pri osnovalnem odboru že poprej precej kolesarjev svoj pristop, a bili so zadržani deloma po nujnih opravilih, deloma vsled slabe ceste in grdega vremena, udeležiti se zbora.

Upanje je pa veliko, da bode „Klub savinjskih kolesarjev“ kmalu dosegel število 50 rednih članov.

IV. Volitev odbora

V glavni odbor volili so se sledeči gg. so glasno: načelnikom Širca Josip, župan in veleposestnik v Žalcu; načelnika namestnikom dr. Schwab Anton, na Vranskem; tajnikom Vrečer Rajko, učitelj v Grižah; rednikom in orodjarom Voh J., posestnik v Žalcu; blagajnikom Žigan Fran v Žalcu. Odbornika brez posebnega posla sta — prvi odbornik Šijanec Ognjeslav, učitelj v Gornjemgradu; drugi odbornik Vrečko Fran, komptoarist v Št. Pavlu.

Vozni odbor sestoji iz sledečih gg: načelnik Vrečer Rajko iz Griž; načelnika namestnik Kladnik Josip iz Vranskega; rednik in orodjar Voh J. iz Žalca. Klubne učitelje voli odbor pozneje.

V. Določitev udnine.

Določiti se za letos 2 gl. udnine.

VI. Določitev klubnih lokalov.

Določili so se klubni lokali v nekaterih večjih krajih Savinjske doline, a ker še imenik teh ni popolen, objavil se bode isti pozneje, ko se popolni.

VII. Predlogi in nasveti.

Gosp. Širca pozdravlja novoustanovljeni klub v imenu trga Žalca in se zahvaljuje, da se je Žalec izbral sedežem kluba.

Gosp. Jošt tajnik „Celjskega Sokola“ pozdravlja v imenu istega „Klub savinjskih kolesarjev“, želi mu uspešno delovanje in mu ključno krepak „Na zdar!“

Gosp. Šijanec, tajnik „Savinjske podružnice slov. planin. društva“ izjavlja, da je pooblaščen po načelništvu omenjene podružnice v imenu iste „Klub savinjskih kolesarjev“ izročiti najsrčnejši pozdrav.

Planinsko društvo si je izbralo v svoje delovanje planine, v tem ko kolesarska društva delujejo le bolj po dolinah in ravninah.

Obe društvi tedaj spopolnujeta druga drugo, in to naj bi vedno le bilo v korist naši domovini, v korist našemu narodu. Mogočen „planinski pozdrav!“ „Klub savinjskih kolesarjev“.

Gosp. Kolšek — Vranksko predlaga, naj klub deluje na to, da se ceste v Savinjski dolini kolikor mogoče zboljšajo in gleda na to, naj bi se onim cestinarjem, ki skrbijo, da se v njih okrožju cesta v kolesarenje prilagodi — dovolila primerna nagrada. Jarki, ki so za otekanje vode iz cest napravljeni, naj se kolikor mogoče ne narejajo globoki, ampak po možnosti širkejši in plitvejši. Prodec s katerim se ceste posipavajo, naj se poravnava proti sredini ceste.

C. kr. okrajno glavarstvo naj bi se naprosilo, da se ob voznem tiru državne ceste naredi poseben pot za vožnjo s kolesi.

Ker ni bilo nobenega drugega nasveta oziroma predloga, zaključili ob 6. uri predsednik gosp. Širca prvi občni zbor „Kluba savinjskih kolesarjev“.

Komaj je bil občni zbor zaključen, kar pride v verando, kjer smo zborovali, kakih 40 do 50 pevk in pevcev, samih kmetskih devojek in mladeničev in ti nam zapoje pod vodstvom g. Schmidta, učitelja v Št. Pavlu — tako mило in krasno, da nam je srce poskakovalo veselja.

Strmé smo zrlji ta zbor, a bil je tudi lep prizor. V polukrogu stale so pevke in so stali pevci in to sami navadni kmetski ljudje. In kako so peli! Navdušenje za lepo pesem se jim je bralo že raz mladih obrazov.

Videli smo že večje zборе po mestih, a no beden nam ni tako ugajal kakor ta. Kajti tam bili so sami izvežbani in izurjeni pevci — a tukaj naša kmetska mladina.

Vsa čast vrlému pevovodju, da si je zbral tak zbor in da ga je v tako kratkem času izuril tako dobro.

Komaj so odpeli krasen zbor „Majnikova“, iz Mohorjeve pesmarice, katero so morali ponavljati, kar se nam je nudilo zopet novo presenečenje.

Iz pevskega zbora stopi mladenič, kateri nagovori nas zbrane kolesarje v krepkem glasu in v vznepenih besedah.

Grobelski pevski zbor pozdravlja novorojeno dete — „Klub savinjskih kolesarjev“, in želi, da bi se novo društvo razvijalo in se vedno bolj in bolj krepilo in jačilo. Naši kolesarji, ki so krvi slovenske, naj bi v kolesarski spretnosti prekašali vse druge itd.

Žal nam je, da nam ni možno podati nagovora doslovno cenjenim čitateljem „Domovine“ ker si ga nismo zapisali.

Nagovoru sledila je zopet pesem. Zadelala je neka zelo ljubka narodna pesem iz Savinjske doline, harmonizovana po dr. Schwabu.

Nato pristopijo nekatera dekleta k nam kolesarjem ter nas okrasijo z lepimi svežimi šopki.

Predsednik našega kluba se zahvali vrlému „Grobelskemu pevskemu zboru“ in posebno še njegovemu vstrajnemu pevovodju, zahvali se nagovoru in ljubeznjivim mladenkam za krasne šopke.

Pevski zbor zapel nam je pa še v slovo arijo iz „Prodane neveste“ in „Barčico“.

Kako radi bi še ostali v veseli družbi — a „daljna pot“ . . .

Zasedli smo konjičke in ločili smo se z kolesarskim „Zdravo!“

Ta dan ostane gotovo vsem udeležencem v dobrem spominu.

Vi pa kolesarji — Savinjeci, oklenite se vsi naše združitev in naj ne bode med nami nobenega, ki bi ne bil član našega kluba.

Združimo se, kajti v slogi je moč. „Zdravo!“

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 30. aprila poslali: Slavna Kmetka posojilnica na Vrhniki 30 gl. — Podružnica v Šempasu 16 gl. 30 kr. — Slavna posojilnica v Konjicah 25 gl. — Iz nabiralnika v gostilni g. Jožefa Selaka na Bučki 2 gl. 50 kr. — Ženska podružnica v Gorici za l. 1897. še 28 gl., za l. 1898. pa 22 gl. letnine po blagajničarici g. A. Drufovki. — Č. g. Fr. Gomilšek, provizor v Jarenini, 10 gl., katere so zložili veseli gostje na godovanju č. g. župnika Jožefa Čičeka v Jarenini. — V veseli družbi treh Petrov, treh Jožefov in dveh Janezov v Rutarjevi gostilni v Dolinčičah 2 gl. 33 kr. — Podružnica za Beljak in okolico 15 gl. — Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani po g. Jos. Noliu nabranih 407 gl. 38 kr. — Podružnica v Radovljici po g. Fürsagerju 47 gl. — Slavna posojilnica v Zagorju ob Savi 10 gl. — Slavna posojilnica v Trebnjem na Dol. 10 gl. — G. Seb. Čenčur v Trstu 65 kr. — Slovenski visokošolci na Dunaju v veseli družbi zložili 3 gl. — Gospa Antonija Gogola, c. kr. notarja soproga v Ljubljani, volilo svoje pokojne matere gospe Ane Knez v znesku 100 gl. — Med agitatorji združenih slovenskih strank po sijajni zmagi o priliki volitev v občinski svet ljubljanski za II. razred sta nabrala gg. Trost in Štefè 9 gl. 64 kr. in po zmagi v I. razredu sta nabrala gg. Kregar in Štefè med slovenskimi volilci 25 gl. 17 kr. — G. Jožef Turk je nabral v „Narodnem domu“ med volilci 31 gl. 26 kr. — Živel rodoljubni darovalci in darovalke! — Živela prerogena slovenska Ljubljana!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Koledar.

Petek (3.) † Kvatre. Klotilda, kraljica. — Sobota (4.) † Kvatre. Francšek Kar., sp.; Kvirin. — Nedelja (5.) 1. pobinkoština. Sv. Trojica. — Ponedelj. (6.) Norbert, škof. — Torek (7.) Epifanij, škof.; Robert, opat. — Sreda (8.) Medard, škof. — Četrtek (9.) Sveto Rešnjje Telo. — Ščip dne 4. ob 3. uri 17 minut zvečer.

Sejmi.

Dne 5. junija pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 6. pri Št. Juriju ob južni žel., v Turniščah, v Mariboru, levi breg. Dne 7. v Radgoni, v Kapelah pri Brežicah. Dne 8. v Lučah, Štrasu, Sv. Marjet' na Drav. polji, Sv. Martinu pri Slovengradcu. Dne 10. v Trbovljah, Turniščah (svinjski), na Pilštanju.

Loterijske številke.

Gradec 28. maja 1898: 50 11, 13, 88, 62.
Dunaj „ „ „ 55 62, 29, 87, 45.

Ljutomersko vino in pristno slivovko

ima na prodaj **Fran Seršen**, veleposestnik v Ljutomeru, po možno nizki ceni. Gospodje gostilničarji, ki želijo dobro ljutomersko vino in pristno slivovko točiti, se na to opozarjajo. (171) 3—1

Uljudnej pozornosti posebno priporočeno!
V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot **zaupni mož in posredovalec** z ozira-vrednim postranskim zasluzkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod „20.298“, Gradec, poste restante.

„Landauer“ in „Breg“

v prav dobrem stanu in po ceni prodaja:

Franc Kolšek

(140) 5—5 na Vranskem.

Vožnje karte in tovorni listi

(160) 42—2

v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno
koncesijovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4, (prilije na levo).

Pet skladov

štajarske detelje

je oddati pri Karolu Regula v Celji. (173)

Zahvala.

Tem potom se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so se vdeležili pogreba naše nepozabne hčerke, oziroma sestre

MARIJE

učiteljske kandidatnje

umrle dne 21. m. m. Posebna hvala c. g. P. Gregorcju za njegov tolažilni nagrobni govor, pevskemu društvu „Zvon“ za mili zadnji pozdrav ter g. županu Ferd. Rošu za osebno vdeležitev, istotako obitelji Grčar. Našo izvanredno hvale-dolžnost zaslužila si je posebej gospodična Malka s svojimi družicami za ginljiv sprevid. Hvala vsem!
(172) **Rodbina Jenko** v Hrastniku.

Št. 45.

Naznanilo.

V Trbovljah pošta in železniška postaja Vozenica se bode nova dvorazredna šola stavila. Posamezna dela so proračunjena kakor sledi:

1. Zemeljsko in zidarsko delo . . .	6343 gl. 07 kr.
2. Kamnosek	488 „ 52 „
3. Tesarsko delo	1679 „ 29 „
4. Mizarsko delo	549 „ 75 „
5. Ključavničarsko delo	538 „ „
6. Stekleničarsko delo	105 „ 80 „
7. Barvanje (Anstreicherarbeit)	171 „ 50 „
8. Kleparsko delo	226 „ „
9. Slikarsko delo	60 „ 94 „
10. Lončarsko delo	240 „ „
	10.402 gl. 87 kr.

Znižalna dražba se bode vršila 26. junija 1898 v nedeljo ob 1. popoldne v šoli v Trbovljah. Vsak podjetnik za gori navedeno posamezno delo, mora pred dražbo 10% vadija položiti. Proračun za posamezna dela in obris šole sta na ogled pri krajnem šolskem svetu v Trbovljah.

Krajni šolski svet Trbovlje, dne 15. maja 1898.

Simon Mori
načelnik.

(158) 3—2

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica:

„Peronospora“ ali strupena rosa

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju **Anton Kosiju**, učitelju in posestniku v Središču (Štajersko) za majhni znesek 12 kr. (s poštnino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bode le Vaša! (120) 10

Popolni vspeh uradno potrjen!

Polysulfín

je najnovejša iznajdba za rabo pri pranju, beljenju in čiščenju v domačiji, obrtu in industriji. Snov — v obliki praška — obstoji iz žvepljenih spojin, ki se v vodi brez vsakega duha razpustijo ter nikakor ne škodujejo niti perilu niti rokam.

Najboljše čistilo za volneno blago.

Z uporabo tega sredstva prihrani se mnogo navadnega mila, časa, kurjave in drugega belila, zaradi tega se vsaki gospodinjji najtopleje priporoča, ker je za perilo najcenejša, izvrstna in brez vsake najmanjše škodljive primese sestavljena snov.

Dobi se v vseh trgovinah.

(99) 20 Glavni založnik

Jožef Matič v Celji.

Popolni vspeh uradno potrjen!

Cena zavoju 15 kr.

Cena zavoju 15 kr.

Velečastiti duhovščini in slav. občinstvu
 priporoča podpisani svojo
velikansko izbiro pomladanskih in poletnih oblek

kakor: vsakovrstne završnike, haveloke, cele izgotovljene salonske in moderne obleke iz najboljšega in najraznovrstnejšega blaga po najnovejših krojih za izvanredno nizke cene.

Na razpolago so sukna vseh priznanih najboljših svetovnih izdelkov.

Naročila izvrše se hitro in natanko. Uzorci blaga pošiljajo se na željo poštne prosti na dom.

Jos. Hočevar

založnik krojaških izdelkov

(118) 5 Celje, Graška cesta št. 19.

Gostilno „Narodni dom“ v Celji

prevzel je podpisani z dnem 1. junija t. l. Opiraje se na mnogoletno izkustvo v gostilniški obrti, usojam se priporočati častiti duhovščini in slav. občinstvu v mnogobrojen obisk. Točil bom pristna domača vina, pazilo se bo vsaki želji cenjenih gostov točno in solidno vstreči. Skrbelo se bo za dobre in cene jestvine, kakor bo sploh moja kuhinja v vsakem oziru se trudila zadovoljiti svoje goste.

Sprejme se tudi učenke v kuhinjo. (161) 4-2

Z odličnim spoštovanjem

Dragotin Gregorič.

TRGOVINA z žitom, vinom in mešanim blagom

odda se takoj v najem, ozir. tudi prodaja pod jako ugodnimi pogoji. Trgovina je v jako lepem vinorodnem kraju na Spodnjem Štajarskem sredi med 4 trgi. Za žito so velika skladišča, za vino prostorna pivnica; zraven je stanovanje s štirimi sobami in vrtom. Več pove upravništvo „Domovine“. (164) 3-2

V trgovino z mešanim blagom in dež. pridelki vzprejme se takoj jedna

prodajalka.

Zahteva se zmožnost slovenskega in nemškega jezika ter imajo prednost one, ki so doma na Štajarskem. Več pove upravništvo „Domovine“. (167) 3-2

Mlin na prodaj pod

jako ugodnimi pogoji. Isti je zidan ter z opeko krit, na tri tečaje, na zvišini tik okrajne ceste v bližini večjega trga na Spodnjem Štajarskem. Več pove upravništvo „Domovine“. (163) 3-2

C. i kr. priv. tvornica,

brizgalnic, cevij in

kmetijskega orodja

R. A. Smekal
 v Cechu na Moravskem
 Podružnica
Zagreb
 nudi

sl. gasil. društvom brizgalnice vsake vrste s patentom proti zmrzlini cevij in opreme. Posestnikom kmetijske stroje ter peronospora-škropilnice, slednje po 11 gld. komad franko vsaka pošta. Plačila tudi na obroke. Prekupcem zdaten rabat.

Podružnica Zagreb.

Edini narodni sladčičar!

Podpisani usoja si naznaniti slavnemu občinstvu ter velečastiti duhovščini, da je otvoril v četrtek, 19. majnika t. l., v „Narodnem domu“ v Celji svojo

sladčičarno

kjer bode imel razen sladčic v zalogi tudi razne likérje po nizkih cenah.

Zlasti za godove, z veselice in nove maše se vsa potrebna naročila hitro izvrše.

Zagotavljajoč ceno in točno potrebo znamenuje

z najodličnejim spoštovanjem

(151) 8-4 **Ivan Vrečko**
 sladčičar.

V to sladčičarno vzprejme se tudi takoj eden učenec.

Slamnike

vsakovrstne oblike najnovejše mode iz domače in tuje slame izdeluje, popravlja, štafira in prodaja na debelo in drobno

Franc Cerar,

tovarna slamnikov v Domžalah pri Ljubljani.

Ustanovljena leta 1863. (155) 3-3

Cenik na zahtevanje, poštne prost.

Jednonadstropna hiša

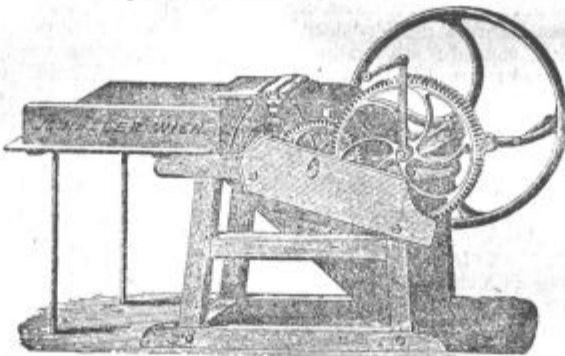
v kateri je prodajalnica za mešano blago in leži poleg okr. ceste v vasi Družmirje pri Šoštanji je oddati; ima poleg lep vrt in je vse v najboljem stanu, ker je hiša zidana pred 8 leti. Oddati je tudi v trgovini blago. Več se izve pri

(150) 4-4 **Fran Rajster-ju**
 posestnik hotela v Šoštanji, Štajarsko.

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

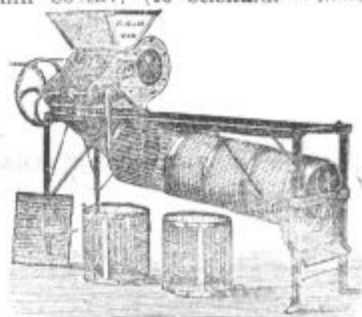
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, zboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačino moč kakor hidravlične (vodovodne) preše.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah.

Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju II, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo. — Pred ponarejanjem se je treba varovati. (41) 22

Zacherlin

deluje čudovito! Mori kakor nobeno

drugo sredstvo — vsakovrstne žuželke, za to tudi po celem svetu kot jedino enake vrste slavno in priznano. Njegova znamenja so: 1. zapечатena steklenica, 2. ime „Zacherlin“.

Celje:	Traun in Stiger	Gomilsko:	I. Idvorski
„	Alojzij Walland	Trg Lemberg:	Franc Zupančič
„	Viktor Wogg	Laško:	Andrej Esbacher
„	Milan Hočevar	Planina:	Lud. Schesche
„	Ferdinand Pellé	„	F. Wambrechtsteiner
„	Josip Matič	Gornji grad:	Jakob Božič
„	Anton Ferjen	Poličane:	Ferd. Ivanus
„	Friderik Jakovitch	„	A. P. Krautsdorfer
„	Fr. Rischlawy	„	Anton Schweiß
„	Karol Gela, lekarna	Mozirje:	Leopold Vukič
„	Fran Zangger	Pristova:	Marija Suppanz
„	Fran Janesch	„	And. Suppanz
„	Anton Kolenc	Brežice:	Fran Matheis
„	M. Rauscher lekarna	„	Varlec & Umek
„	Topoljak & Pečnik	Žalec:	Adalb. Globočnik
Dobrna:	Jos. Sikošek	St. Jurij:	Fran Kartin
Baslovcé:	Ant. Plaskan	„	J. F. Schescherko
„	Josip Pauer	St. Lovrenc:	Elja Turin
Konjice:	Jurij Mischay	Smarje:	Josip Wagner
Vojnik:	Fr. Zottl	„	Janez Löschnigg
Hrastnik:	Alojzija Bauerheim	St. Paul:	Norbert Zanier
„	Konsumno društvo	Trbovlje:	Konsumno društvo
„	Josip Wouk	„	J. M. Krammer
Ljubno:	Fr. X. Pet-k	„	Fran Pollak
„	Janez Filipic	„	Rob. Stenowitz
Sevnica:	A. Fabiani	Zibika:	Janez Založnik
„	S. F. Schalk	Videm:	Ivan Novak
„	Ludovik Smole	Vitanje:	Anton Jaklin
„	Zwenkel & Cmp.	Velenje:	Karl Tischler

Najboljše za stenice, bolhe, kuhinjske golazni, mole, živalske parasite in dr.